

Complexnummer: 521738

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Complexnaam

R.K. Kerk

Aantal complexonderdelen

2

Monumentnummers van complexonderdelen

521739, 521740

Woonplaats

Wijhe

Gemeente

Olst-Wijhe

Provincie

Overijssel

Locatie van het hoofdobject

Boerhaar 41, 8131 SV te Wijhe

Complexomschrijving

Inleiding

Rooms Katholieke KRUISBASILIEK met PASTORIE, in 1913 en 1912 voltooid door aannemer Geerts (Boerhaar) naar een neogotisch ontwerp van de architect H. Kroes. De kerk is gebouwd ter vervanging van een kerk uit 1811-1819. Het Christusbeeld voor de kerk stamt uit 1940. Zoals gebruikelijk is de pastorie in een meer eigentijdse en zakelijke stijl ontworpen. Pastorieën werden als wereldlijke gebouwen beschouwd ten opzichte van kerken.

Zowel in de kerk als pastorie is het interieur grotendeels gaaf gebleven.

Het stenen gepolychromeerde beeld van H. Gerardus van Majella uit 1922, de preekstoel uit 1925 en het hoofdaltaar uit 1929 zijn afkomstig uit het atelier J.P. Maas. De gepolychromeerde houten beelden uit de periode 1920-1925 zijn toegeschreven aan atelier Mengelberg (Utrecht). De gebrandschilderde ramen in de absis, Jozefkapel, Mariakapel en het zuidelijke transept uit de periode 1919-1925 zijn toegeschreven aan Otto M.M. Mengelberg (Utrecht). Die in de sacristie, het noordelijke transept en in de westwand uit de periode 1925-1941 aan W.M.M. Mengelberg (Utrecht). De gebrandschilderde ramen in de zijbeuken en doopkapel uit de periode 1948-1950 zijn van de hand van J. Schoenaker (Oldenzaal). De kruiswegstaties zijn afkomstig uit Wiedenbrück (Westfalen) van H.Repke. Het (niet beschermd) orgel is in 1923 door de Verenigde Kerkorgelfabrieken (Aalten) hersteld en van mechanisch orgel omgebouwd tot pneumatisch orgel. De orgelkas moet daarna zijn gefabriceerd door een andere firma. Van drie van de vier luiklokken is bekend door wie ze zijn geschonken: 1 door de parochianen, 1 door A.Jorink en 1 door Marie Agnes van Schooten. Van de

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

laatstgenoemde is jaartal en bouwer bekend: 1927 en Petit en Fritsen. Deze drie klokken vallen niet onder de bescherming. De vierde klok dateert uit 1456.

Omschrijving

De Rooms Katholieke kruisbasiliek en pastorie vormen het hart van Boerhaar. Ze staan naast elkaar achter een voorplein aan de hoofdstraat door de dorpskern. Voor de kerk staat een Christusbeeld. Rondom de kerk is sprake van een eenvoudige tuinaanleg. Daaraan grenst achter de kerk een eenvoudige begraafplaats die voor de bescherming van ondergeschikt belang is.

Waardering

Het complex met de Rooms Katholieke kruisbasiliek en pastorie is van algemeen cultuur-, architectuurhistorisch en stedenbouwkundig belang:

- \tals exponent van de bouwexplosie van katholieke kerken en pastorieën na het herstel van de Bisschoppelijke hiërarchie in 1853
- \tals representatief voorbeeld van een neogotische kerk en een meer eigentijds vormgegeven pastorie
- \tals hoogtepunt in het oeuvre van H. Kroes
- \tvanwege de hoge ensemblewaarde van het complex
- \tvanwege de beeldbepalende ligging in Boerhaar
- \tvanwege de gaafheid van het exterieur en met name van het interieur van kerk en pastorie

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Monumentnummer*: 521739

Status	rijksmonument
Inschrijving register*	24 december 2001
Kadaster deel/nr	82849/39

Woonplaats*		Gemeente*		Provincie*			
Wijhe		Olst-Wijhe		Overijssel			
Straat*	Nr*	House letter*	Toev.*	Postcode*	Woonplaats*	Situering	Locatie
Boerhaar	41			8131 SV	Wijhe		
Boerhaar	43			8131 SV	Wijhe		
Kadastrale gemeente*		Sectie*	Kadastraal object*	Appartement aanduiding		Grondperceel	
Wijhe		E				3735	

Omschrijving**

Omschrijving

De Rooms Katholieke KRUISBASILIEK bestaat uit een driebeukig schip met een transept, koor, driezijdige absis en twee zijkapellen. Tegen de zuidelijke eindgevel van het dwarsschip staat de sacristie. Aan de voorzijde een vierkante toren met ingang en uurwerk. Voor de linker zijbeuk een zeszijdig traptorentje.

De kerk is opgetrokken in rode baksteen onder een samengesteld zadeldak met leien in Maasdekking en een overstekende goot. In het dak van de sacristie en de absis zijn kleine dakkapellen geplaatst. De toren heeft een grote spits met leien in Maasdekking en vier kleine spitsen op de hoeken. De gevels zijn geleed door zich verjongende steunberen met daartussen spitsboogvensters. Ook de galmgaten in de toren, de spaarvelden, de entree en de grotere vensters zijn afgesloten door spitsbogen. In de toren een klokkenstoel met drie moderne (niet beschermde) klokken en een klok van een anonieme gieter, 1456, diam. 55 cm.

De onderbouw van de kerk is blind met uitzondering van de ingang. Boven een waterlijst zijn de vensters aangebracht. In de eindgevels van het transept en in de voorgevel van de toren zijn grote vensters aangebracht. Boven de vensters in het dwarsschip zijn de geveltoppen geleed door spitsboogvormige spaarvelden.

De ingang, midden in de voorgevel, bestaat uit een opgeklampte dubbele houten deur met een bovenlicht onder een tudorboog. In het tussenlid van de kerk naar de pastorie zijn kleine spitsboogvensters geplaatst.

De sacristie is opgetrokken onder een schilddak met leien in Maasdekking en heeft rechtgesloten vensters onder spitsboog

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

bovenlichten met gemetselde traseringen.

Het interieur van de kerk is overkluisd door kruisribgewelven op vierkante kolommen. De muren en boogvelden zijn gepleisterd, de kolommen en ribben niet. De oorspronkelijke tegelvloer is nog aanwezig. Verder zijn onder meer bewaard gebleven: het oorspronkelijke bankenplan met banken; het beeldhouwde hoogaltaar van zandsteen, marmer en gegoten brons; de beeldhouwde preekstoel van marmer, zandsteen en smeedijzer; de communiebank van zandsteen en marmer; zeven houten gepolychromeerde heiligenbeelden; één gepolychromeerd heiligenbeeld van steen; het gebrandschilderde glas-in-lood; het overstekende houten orgelbalkon; het (niet beschermd) orgel- en de orgelkas en de kruiswegstaties bestaande uit olieverfschilderijen op koper.

Waardering

De Rooms Katholieke is van algemeen cultuur-, architectuurhistorisch en stedenbouwkundig belang:

- \tals exponent van de bouwexplosie van katholieke kerken en pastorieën na het herstel van de Bisschoppelijke hiërarchie in 1853
- \tals representatief voorbeeld van een neogotische kerk
- \tals hoogtepunt in het oeuvre van H. Kroes
- \tals onderdeel van het harmonieuze ensemble dat de kerk met de pastorie vormt
- \tvanwege de beeldbepalende ligging in Boerhaar
- \tvanwege de gaafheid van het exterieur en met name het interieur

Hoofdcategorie

Religieuze gebouwen

Subcategorie

Kerk en kerkonderdeel

Functie

Kerk

Monumentnummer*: 521740

Status rijksmonument
Inschrijving register* 24 december 2001
Kadaster deel/nr 82849/78

Woonplaats* Gemeente* Provincie*
Wijhe Olst-Wijhe Overijssel

Locatiennaam Locatieomschrijving
Wijhe

Kadastrale gemeente* Sectie* Kadastraal object* Appartement aanduiding Grondperceel
Wijhe E 3734

Omschrijving**

Omschrijving

PASTORIE met aangebouwd koetshuis. De PASTORIE is opgetrokken over twee bouwlagen op een (vrijwel) vierkante plattegrond onder een afgeknot schilddak met leien in Maasdekking, pironnen op de hoeken en een overstekende goot op klampen. Aan de linkerkant (N) verbindt een tussenlid de pastorie met de kerk, aan de achterkant (O) verbindt een tussenlid de pastorie met een koetshuis. De gevels van de pastorie zijn boven een donkerrode gemetselde plint opgetrokken in rode baksteen en geleed door rechtgesloten vensters met achtruits bovenlichten onder gepleisterde lateien. Op de hoogte van de lateien zijn sierlagen in donkerrode baksteen aangebracht. Boven de lateien op de begane grond zijn ontlastingsbogen gemetseld. Voor het rechter deel van de voorgevel (W) is op een rechthoekige erker een balkon gecreëerd. In de rechter zijgevel (Z) bevindt zich in een portiek met drie lichtspelen de ingang. Boven de voorgevel en rechter zijgevel zijn dakkapellen met drie zesruitsvensters en een overstekende goot op klampen aangebracht.

Het KOETSHUIS is opgetrokken over één bouwlaag op een rechthoekige plattegrond onder een schilddak met leien in Rijndekking, pironnen op de hoeken en een overstekende goot op klampen. Boven de getoogde inrijdeur met zesruits bovenlicht in de zuidelijke gevel is de goot opgelicht om een luik met twee vierruits kozijnen aan te brengen.

In de pastorie zijn onder meer de indeling, de tegelvloer in de hal en enkele kamers nog in de oorspronkelijke staat.

Waardering

De pastorie is van algemeen cultuur-, architectuurhistorisch en stedenbouwkundig belang:

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

-\tals exponent van de bouwexplosie van katholieke kerken en pastorieën na het herstel van de Bisschoppelijke hiërarchie in 1853

-\tals representatief voorbeeld van een eigentijds vormgegeven pastorie

-\tals onderdeel van het harmonieuze ensemble dat de pastorie met de kerk vormt

-\tvanwege de beeldbepalende ligging in Boerhaar

-\tvanwege de gaafheid van het ex-, en interieur

Hoofdcategorie

Religieuze gebouwen

Subcategorie

Kerkelijke dienstwoning

Functie

Pastorie(F)